

PADESÁTILETÁ CESTA
BĚLOHORSKÉHO JUNÁCKÉHO STŘEDISKA

Probíráám se fotkami, kronikami a vzpomínkami a tak bych chtěla na paměť těch, kteří s námi pracovali a tvořili tu dobrou bělohorskou skautskou partu po celých 50 let, připomenout některé momenty této dlouhé cesty našeho střediska, dnes 10.střediska Bílá Hora.

Co je skauting a co přivedlo mnoho dětí do jeho řad?

Hnutí s výchovným systémem, sdružující děti a mládež pod vedením zkušených vedoucích, který spojuje výchovné prvky mravní se specifickými formami a metodami s pobytem v přírodě, tábořením, vycházkami, hrou, který vede svěřenou mládež k vyšším mravním hodnotám a jeho výchovným cílům na podkladě dobrovolnosti, skautského, slibu a zákona a vytváří tak mravní kodex, odpovídající chápání dětí a mládeže. Děti vstupovali a vstupují do skautských řad především proto, že je láká romantika a náplň skautského života, tábornické znalosti, přitažlivý kroj, vzájemný vztah sesterství a bratrství.

Založení střediska - výstavba první klubovny

Zakladatel střediska br.František Jandus, skaut od r.1918, skautskému hnutí věnoval celý život. V letech 1951 - 1960 doplatil na svou věrnost skautským ideálům desetiletým vězňem v různých kriminálech po republice, aby hned, jak to bylo možné ve své práci pokračoval (místonáčelník a předseda výk. výboru OS 1968-1970). Zemřel v r.1987 u své dcery mimo Prahu. Položením květů u památníku na Bílé Hoře zejména ti mladí uctili jeho památku a vzdali díky jeho práci.

Z jeho vzpomínek: Začal jsem se skautingem na Bílé Hoře v r.1945 po pozvání na schůzi místního NTV. Přítomni byli zástupci Sokola, DTJ, FDTJ, fotbalisté a jiní. Ptali se mne kolik má Junák na Bílé Hoře členů a mé odpovědi, že zde žádná skautská organizace není a že na Bílé Hoře bydlí asi 15 skautů, se všichni vysmáli. To mne dopálilo a tak jsem se do toho dal. Sebral jsem fotky z různých skautských akcí, Jamboree v Egyptě, Maroku, Turecku, skautů v indiánských krojích a umístil je ve výkladních skříních a po dohodě s řediteli i ve školách v Malém Břevnově, Ruzyni i Řepích. Zájem byl značný a tak asi po 14 dnech jsem si pronajal sokolovnu a začal jsem přijímat přihlášky. Za krátkou dobu jsme měli asi 300 dětí a nastal problém - klubovna. S dětmi jsme se scházeli v bytech skautských rodičů, což byla pro ně pohroma. Vyvinul jsem proto velké úsilí, zajistil pozemek mezi sokolským hřištěm a Borovičkami, materiál na stavbu jsme získali z bývalého sanatoria ve Veleslavíně, dva vojenské baráky po Němcích. Stavební povolení, která se v té době nevydávala zajistil br.plukovník Převorovský, který byl mým technickým zástupcem ve středisku a který také zajišťoval projekci, stavbu prováděl p.stav.Žalský, člen KPJ, fa. Vařejka - člen KPJ a br.Hofman z 29.OS klubu. A další problém. Podařilo se provést několik sbírek našimi dětmi, prodávaly se papírové cihly a tak jsme měli značnou částku ve vázané měně. Z těch se podařilo vybrat cca 70.000 Kč v nové měně, další sbírka v nové měně vynesla 50tis.Kč, pak jsme podpisy několika ručitelů (já, pí.Víravská, prof.Exner, Jindra Hofman) získali tak zvaný debetní úvěr. Podařilo se nám dát téměř 1 mil.Kč dohromady. Práce, velká

starost s penězi, ale postavili jsme to a 28.října byly první schůzky v klubovnách Skautského domova.

Únor 1948 jeho dopady na nás.

Vytvořen AV v ústředí Junáka, zrušen III.sněm Junáka, řada ústředních, okresních a oblastních činovníků byla zbavena funkcí. Na Bílé Hoře začaly velké výpady proti Junáku ze strany SČM, zejména skupiny v Malém Břevnově a, bohužel, musím konstatovat také za spolupráce některých našich bývalých členů, kteří byli rok předtím vyloučeni z našeho střediska. Po stálých stížnostech těchto lidí na jejich okresních výborech a zase, bohužel, i u bývalého vůdce 10.oddílu Jiřího Haškovce, kdy nechtěli uznat naše kolektivní členství ve skupině SČM v Řepích, založili jsme v r.1949 vlastní skupinu na Bílé Hoře za předsednictví br.Forala, Karly a Pavla Pecháčka. Ani to nechtěli uznat, ale my jsme přesto pokračovali dál, vytvořili junácký kroužek při naší skupině a pokračovali v naší výchovné práci i v budování dalších částí (sál, spojovací část) Skautského domova. Domov měl v hořejší části 5 kluboven, jednopokojový byt správce, sociální zařízení, ve spojovací části byly dvě klubovny, zasedací síň, sociální zařízení a potom sál, stejně velký jako hořejší barák. V r.1949 byli po táborech, kterých se měli účastnit politické dozory SČM (ale žádný z nich k naší velké úlevě nenastoupil) vyloučeni AV Junáka br.Jandus, Bičík, otec Schuster, Pták, ale pokračovalo se dál až do 20.prosince, kdy jsme dobudovali Skautský domov a uspořádali Velký společenský mikulášský večer pro dospělé a širokou veřejnost. Hrála muzika JUNTON - skauti z Bílé Hory a Litovle, další byli číšníci, moderátory, prostě krásný večer, ve kterém jsme účinkovali jen my. A pak 22.prosinec, kdy došlo k přepadení klubovny členy malobřevnovského SČM, za spolupráce okresního velitele Junáka p.Halady ze Stodůlek, kde dodnes žije, našeho bývalého člena Kricnera a policejního doprovodu. Vše zapečetili, s námi odmítli mluvit, my pryč již neexistujeme. Až po vánocích došla oficiální zpráva o zastavení činnosti s vyloučením dalších členů střediska.

Prosinec 1949 - 1968 - 1970

22.prosince jsme stáli v chodbě Skautského domova za zapečetěnými klubovnamí, kde byly připraveny stromečky a dárky k oslavě skautských vánoc, utřeli slzy a dali pokyn "o půlnoci u Mačkovic boudy" (trafika u kostela) a v té noci, kdy jsme prochodili snad celé široké okolí, padlo rozhodnutí - jedeme dál! Hned v lednu se rozjíždí činnost kroužku, navštěvujeme kina, divadla a všechny kulturní podniky, podnikáme jedno i více denní výlety a kdo chtěl, zapojil se do ochotnického divadelního kroužku ruzyňského Sokola. V dalších letech probíhala řada skautských svateb, narodily se a rostly nové skautské děti, o sobě pořád víme, ač jsme roztroušeni po celé vlasti.

Přišel rok 1968, opět po slibu br.náčelníka Plajnera v Domovině začínáme srazem u našeho starého Skautského domova kam nesměme, tak na louce. Je nás hodně a přišli také chlapi z 10.pražského střediska a tak dochází ke spojení těchto dvou středisek v 10.středisko Bílá Hora, jsme již zapojeni v Praze v 6.obvodě. Rozjíždíme svoji činnost s dětmi, nejen vlastními,

ale i ostatními, je nás hodně a zase vyvstává problém - klubovna. Tu naši první nám odmítají vrátit a tak díky pochopení předsedy MNV p.Rady dostáváme nedokončenou část Kulturního domu, kde od podlahy postavíme tři místnosti a děti opět dostávají střechu nad hlavou. Práce bylo hodně a nadšení nás neopouštělo až do září 1970, kdy z nařízení strany a vlády dochází opět ke sloučení všech organizací v jednu a nám je zastavena činnost.

Rok 1970 - 1989

V těchto letech již my staří tolik nepracujeme, opět udržujeme spojení mezi sebou a svými rodinami, ale teď se již zapojují i ti mladí. Mnozí pracují s dětmi v jiných organizacích a vrací jim, co oni v našich oddílech sami dostali.

Listopad 1989 opět rozzářil mnohá skautská srdce a tak počátkem prosince zaznívá z Městské knihovny povel k další práci. Skauti i skautky osiřely o své milované náčelníky br.Plajnera a ses.Koseovou. I my bělohorští se opět scházíme v hojném počtu, staří i mladí, a rozhodujeme o další práci. Rozhodnuto! Pokračujeme! A tak po čtvrtletním zapracování mladých vedoucích zahajujeme již v březnu s dětmi práci v oddílech, smečkách a rojích. Ale nastává opět problém - klubovna. Sice nám opět na pomoc přispěchali radní z Místního úřadu uvolněním dvou místností naší druhé klubovny, je ovšem moc těsná, za leta nečinnosti doznala značné újmy, došlo k několika nepříjemných haváriím, musí se pořád opravovat a tak opět úvahy o výstavbě nové klubovny. Podařilo se - stojí zde ve vsi kráse připravena k otevření.

Organizace střediska 1945 - 1995

V r.1945 bylo ve středisku asi 500 členů v 6 oddílech a klubu OS.

1.chlapecký	vedoucí br.Schnirch, Beránek, Vanda, z něho
12.chlapecký	vedoucí br.Schuster, Bičík
2.smečka vlčat	vedoucí br.Novotný, Převorovský, Ivoněnko, Pobřísl, ze smečky později
4.smečka	vedoucí ses.Jandusová
6.smečka	vedoucí ses.Krahulcová, Tůmová
3.dívčí	vedoucí ses.Kučerová, Dvořáková, Suchardová
4.chlapecký	vedoucí br.Brejcha, Kolčava, později z něho
24.chlapecký	vedoucí br.Hildebrant
13.dívčí	vedoucí Eva Víravská
5.roj světlušek	vedoucí ses.Ivoněnková, Karla a Eva Víravských Ilona Kinterová
6.chlapecký	vedoucí prof.Exner, později z něho
16.chlapecký	vedoucí prof.Exner, Pecháček, Lebeda
27.klub OS	vedoucí br.Sobotka
29.klub OS	vedoucí br.Lamata

V roce 1968 bylo ve čtyřech oddílech a dvou klubech OS asi 250 členů

10.chlapecký	vedoucí br.Borek Novák, bří.Knížkové, Souček
10.dívčí	vedoucí ses.Vávrová, Kiršnerová
10.smečka vlčat	vedoucí br.Míša Filsak, Honza Zeman, Lebeda
10.světlušky	vedoucí Karla Lebedová, Iva Hájková
10.klub OS	vedoucí br.Platil
29.klub OS	vedoucí br.Dolejš

V roce 1989 bylo ve čtyřech oddílech a dvou klubech OS 230 členů

10.chlapecký	vedoucí br.Čech, Jiří Novák, Částka, Bartůšek
10.dívčí	vedoucí M.Hainá, Jírová, Nováková (došlo k jeho rozdělení na
38.dívčí	vedoucí Z.Jírová, J.Kloubková
29.dívčí	vedoucí ses.Jitka a Mirka Křížkovy
10.roj světł.	vedoucí M.Kůsová, P.Kubíková
29.roj světł.	vedoucí H.Donátová, M.Biskupová - Jeřábková
10.smečka vlčat	vedoucí J. a M. Pokorných, po nich Jindřa Křížek
10.klub OS	vedoucí L.Ježková, J.Pokorný klub nepracuje pro časové zaneprázdnění jeho členů
29.klub OS	vedoucí br.Dolejš, Marek, Knížek

Středisko, až do roku 1969 vedl br.Jandus, později br.Souček a nyní Jitka Křížková.

Naši vedoucí v průběhu let složili kvalifikační zkoušky a absolvovali Lešní školy. Vůdcovské zkoušky a Lesní školu M.Kůsová a L.Kenclová, vůdcovské zkoušky Kubíková, Donátová, Biskupová, Křížková Mirka a Jitka, br.Souček, čekatelské zkoušky br.Křížek a Bartůšek.

Tábory r.1945 - 1995

1945	nebyly		
1946	Krakovec u Rakovníka	1.chlapecký	vedl br.Vanda
	Vedralka u Žehušic	4.a6.chlapecký	vedl br.Hildebrant
	Horka v Krkonoších	3.dívčí	vedla s.Sucharďová
	Ždírec	5.roj	vedla K.Víravská
1947	Bečov n.Teplou	hoši	vedl br.Kolčava
	Pleil	skautky, vlčci	vedla ses.Jandusová
	Panenská	5.roj	vedla K.Víravská
1948	Horní Morava	hoši	vedl prof.Exner
	Zdislava	skautky, vlčci	vedla ses.Jandusová
	Dolní Kralovice	5.roj a 13.D	vedla K.Víravská
1949	Mar.Lázně	hoši, 3.D, vlč.	vedl Jandus, Bičík
	Zdislava	5.roj, 13.D	vedla K.Víravská
1968	Zahrádka	středisko	vedl Atri Skála
1969	Vrch.Janovice	středisko	ved. B. Novák M.Kiršnerová
1970	Vrch.Janovice	10.chla a dív	vedl br.Souček
	Petrovice	světł., vlč.	vedl br.Krupička
1990	Zbyslav	středisko	vedoucí oddílů
1991	Vrch.Janovice	hoši, dívky	vedoucí oddílů
	Vrch.Janovice	světł., vlč.	vedoucí oddílů
1992	Vrch.Janovice	hoši, dívky, vlč.	vedoucí oddílů
	Vrch.Janovice	světł. 29.d	vedoucí oddílů
1993	Babice	10.chlap.	vedl J. Novák
	Měsíční údolí	svět. sky, vlč.	vedoucí oddílů
1994	Nové Mitrovce	10.chlap.	vedl br.Částka
	Měsíční údolí	svět., sky, vlč.	vedoucí oddílů
1995	Babice	10.chlap.	vedl Bartůšek
	Měsíční údolí	svět., sky, vlč.	vedoucí oddílů

Mezinárodní stezky

V r.1989 bylo obnoveno členství Junáka v mezinárodních organizacích VOSM a WAGGGS. Navázali jsme přátelství zejména s anglickými, holandskými a dánskými bratry a sestrami. Byli u nás na návštěvě v klubovně i na táborech. Naše děti byly v r.1992 na dvou táborech v Anglii.

To je jen stručný přehled naší činnosti. Možná, že jsem se víc zahleděla do dávné minulosti, ale to je vlastně základ našeho střediska. Prošlo mnoho dětí i vedoucích, patříme pořád k sobě ať staří nebo mladí. Dnes již mohu konstatovat s velkou radostí, že nám již dorůstají skauti a skautky z nové líhne, zdatné si počínají velké světlušky, které vedle povinnosti skautek vedou ještě šestky malých světlušek. Přeji všem, aby zůstali věrní skautským ideálům, aby pokud budou jen trochu moci převzali vedení dalších dětí a věřím, že tito malí a mladí ponесou dál tu bělohorskou štafetu s hrdostí a s vděčností k prvním průkopníkům skautingu na Bílé Hoře.

Trochu historie pražské desítky

Jak píše br.dr.Kazil ve své vzpomínce v časopisu Jak jsme začínali v r.1945, desítka vznikla rozdělením 1.pražského oddílu po válce nástupem nových skautů v r.1919. Aby byla zdůrazněna příslušnost k l.odd. byla k jedničce připsána nula. Prvním vůdcem byl věrný spolupracovník br. Svojsíka br.Vodenka, za jeho vedení, ale i později patřila desítka mezi nejlepší pražské oddíly. Vedení po br.Vodenkovi převzal br.Rafl, za jehož působnosti se vytvořily smečky vlčat, vodní oddíl a klub OS. A tady začíná dávné přátelství bělohoráků - v té době nejlepší středisko ve Středočeské oblasti - s desítkou, protože vodáci Sučuk, Ďábel, Boras, Muky bydleli na Bílé Hoře a potom Jarďa Beránek, první vůdce bělohorské jedničky. Není proto divu, že v r.1968, kdy se znovu začínalo se již odrostlí vodáci sešli s bělohoráky, v té době ale i ti starší Alen, Eliška, Líba, Láďa, Jirka Vodenka - syn uctívaného "starého Vodenky", protože v průběhu krutých dvaceti let jsme se všichni scházeli bez rozdílu kam patříme.

Dodnes považují spojení těchto dvou středisek za správné a jen připomínám dětem: Noste čísla 10. a 29. hrdě, stejně jako domovenku Bílá Hora.

Karla Lebedová